TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. kovo 14 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Imigracijos politika – Trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statusas – Direktyva 2003/109/EB – 12 ir 22 straipsniai – Sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo – Taikymas – Trečiosios šalies pilietis, gyvenantis kitos valstybės narės nei ta, kuri jam suteikė ilgalaikio gyventojo statusą, teritorijoje – Sprendimas išsiųsti jį į tokį statusą jam suteikusią valstybę narę, tos kitos valstybės narės priimtas dėl viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo priežasčių – Tos kitos valstybės narės nustatytas laikinas draudimas atvykti į jos teritoriją – Pareigos pateikti tai pačiai kitai valstybei narei prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje pagal Direktyvos 2003/109 III skyriaus nuostatas neįvykdymas – Tos valstybės narės sprendimas išsiųsti šį trečiosios šalies pilietį į jo kilmės šalį, priimtas dėl tų pačių priežasčių“

Byloje C-752/22

dėl *Korkein hallinto-oikeus* (Vyriausiasis administracinis teismas, Suomija) 2022 m. gruodžio 2 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. gruodžio 9 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

EP

prieš

Maahanmuuttovirasto

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal (pranešėja), teisėjai F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer ir M. L. Arastey Sahún,

generalinis advokatas J. Richard de la Tour,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– Suomijos vyriausybės, atstovaujamos A. Laine ir H. Leppo,

* Proceso kalba: suomių.

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. Katsimerou ir T. Sevón,

susipažinęs su 2023 m. spalio 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (OL L 16, 2004, p. 44; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 19 sk., 6 t., p. 272), iš dalies pakeistos 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/51/ES (OL L 132, 2011, p. 1) (toliau – Direktyva 2003/109), 12 straipsnio 1 ir 3 dalių, taip pat 22 straipsnio 3 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Rusijos piliečio EP, turinčio ilgalaikio gyventojo statusą, kurį jam suteikė Estijos Respublika, ir *Maahanmuuttovirasto* (Imigracijos tarnyba, Suomija, toliau – Tarnyba) ginčą dėl Tarnybos sprendimo išsiųsti jį iš Suomijos į Rusiją, priimtą dėl viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo priežasčių.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2003/109

3 Direktyvos 2003/109 4, 6, 16 ir 21 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(4) Trečiųjų šalių piliečių, kurie yra ilgalaikiai valstybių narių gyventojai, integracija yra esminis elementas skatinant ekonominę ir socialinę sanglaudą, kurią Sutartis nurodo pagrindiniu Bendrijos tikslu.

<…>

(6) Pagrindinis kriterijus, kad būtų suteiktas ilgalaikio gyventojo statusas turi būti gyvenimo valstybės narės teritorijoje trukmė. Gyvenama turi būti teisėtai ir nuolat [nepertraukiamai], kad būtų galima parodyti, jog žmogus įsitvirtino toje šalyje. <…>

<…>

(16) Ilgalaikiams gyventojams turi būti taikomos sustiprintos apsaugos nuo išsiuntimo priemonės. Tokia apsauga grindžiama Europos žmogaus teisių teismo sprendimuose nustatytais kriterijais. Norėdamos užtikrinti apsaugą nuo išsiuntimo, valstybės narės turi numatyti veiksmingą teisės gynimą teisine tvarka.

<…>

(21) Valstybė narė, kurioje ilgalaikis gyventojas ketina pasinaudoti savo teise apsigyventi, privalo turėti galimybę patikrinti, ar atitinkamas asmuo tenkina gyvenimo jos teritorijoje sąlygas. Ji taip pat turi turėti galimybę patikrinti, ar atitinkamas asmuo nekelia grėsmės viešajai tvarkai, visuomenės saugumui arba visuomenės sveikatai.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnyje „Reguliavimo dalykas“ nurodyta:

„Ši direktyva nustato:

a) sąlygas, kuriomis valstybė narė suteikia ilgalaikio gyventojo statusą jos teritorijoje teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams ir panaikina tokį statusą, bei su tokiu statusu susijusias teises; ir

b) ilgalaikio gyventojo statusą turinčių trečiųjų šalių piliečių apsigyvenimo sąlygas kitoje valstybėje narėje, nei toje, kuri suteikė tokį statusą.“

5 Minėtos direktyvos 2 straipsnis „Sąvokos“ suformuluotas taip:

„Šioje direktyvoje:

<…>

b) „ilgalaikis gyventojas“ – bet kuris trečiosios šalies pilietis, turintis ilgalaikio gyventojo statusą, kaip nustatyta 4–7 straipsniuose;

c) „pirmoji valstybė narė“ – valstybė narė, kuri pirmoji suteikė trečiosios šalies piliečiui ilgalaikio gyventojo statusą;

d) „antroji valstybė narė“ – bet kuri valstybė narė, išskyrus tą, kuri pirmoji suteikė trečiosios šalies piliečiui ilgalaikio gyventojo statusą ir kurioje tas ilgalaikis gyventojas įgyvendina savo teisę apsigyventi;

<…>“

6 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems valstybėje narėje.“

7 Tos pačios direktyvos II skyriuje, kurį sudaro 4–13 straipsniai, įtvirtintos visos su ilgalaikio gyventojo statusu valstybėje narėje susijusios taisyklės, visų pirma dėl šio statuso suteikimo ir praradimo.

8 Šios direktyvos 12 straipsnyje „Apsauga nuo išsiuntimo“ nustatyta:

„1. Valstybės narės gali priimti sprendimą išsiųsti ilgalaikį gyventoją tiktai tuo atveju, jei jis ar ji kelia realią ir pakankamai rimtą grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui.

<…>

3. Prieš priimdamos sprendimą išsiųsti ilgametį [ilgalaikį] gyventoją, valstybės narės turi atsižvelgti į šiuos veiksnius:

a) gyvenimo jų teritorijoje trukmę;

b) suinteresuoto asmens amžių;

c) to pasekmes suinteresuotajam asmeniui ir jo šeimos nariams;

d) ryšius su gyvenamąja šalimi arba ryšių su kilmės šalimi nebuvimą.

<…>“

9 Minėtos direktyvos III skyrius „Gyvenimas kitose valstybėse narėse“ apima 14–23 straipsnius.

10 Tos pačios direktyvos 14 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Ilgalaikis gyventojas įgyja teisę gyventi kitos, nei ilgalaikio gyventojo statusą jam suteikusios valstybės narės, teritorijoje, ilgiau kaip tris mėnesius, jei yra tenkinamos šiame skyriuje nustatytos sąlygos.“

11 Direktyvos 2003/109 15 straipsnio „Gyvenimo antroje valstybėje narėje sąlygos“ 1 dalyje nustatyta:

„Atvykęs į antros valstybės narės teritoriją, ilgalaikis gyventojas kaip galima greičiau, ne vėliau kaip praėjus trims mėnesiams po atvykimo, kreipiasi į tos valstybės narės kompetentingas institucijas, prašydamas išduoti leidimą gyventi [šalyje].

<…>“

12 Šios direktyvos 17 straipsnio „Viešoji tvarka ir visuomenės saugumas“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės gali atsisakyti patenkinti ilgalaikių gyventojų ar jų šeimos narių prašymus dėl leidimo gyventi, jei atitinkamas asmuo kelia grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui.

Priimdamos atitinkamą sprendimą, valstybės narės atsižvelgia į ilgalaikio gyventojo ar jo šeimos nario (narių) viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo pažeidimo sunkumą ar rūšį, ar suinteresuoto asmens keliamą pavojų.“

13 Minėtos direktyvos 22 straipsnyje „Leidimo gyventi panaikinimas ir pareiga priimti asmenį atgal“ numatyta:

„1. Kol trečiosios šalies piliečiui nesuteiktas ilgalaikio gyventojo statusas, antroji valstybė narė gali nuspręsti nepratęsti leidimo gyventi [šalyje] arba jį panaikinti, ir nurodyti atitinkamam asmeniui ir jo šeimos nariams nacionalinės teisės aktuose nustatyta tvarka, įskaitant ir išsiuntimo tvarką, palikti jos teritoriją šiais atvejais:

a) viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais, kaip nurodyta 17 straipsnyje;

b) jei nebetenkinamos 14, 15 ir 16 straipsniuose nurodytos sąlygos;

c) jei tas trečiosios šalies pilietis gyvena atitinkamoje valstybėje narėje neteisėtai.

2. Antrajai valstybei narei pritaikius bet kurią iš straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių, pirmoji valstybė narė nedelsdama ir be jokių formalumų priima tą ilgalaikį gyventoją ir jo šeimos narius atgal į savo teritoriją. Antroji valstybė narė praneša pirmajai valstybei narei apie savo sprendimą.

3. Kol trečiosios šalies piliečiui nesuteiktas ilgalaikio gyventojo statusas, ir nenusižengiant straipsnio 2 dalyje nurodytai pareigai priimti asmenį atgal, antroji valstybė narė gali nuspręsti, remdamasi svariais viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais, išsiųsti trečiosios šalies pilietį iš [Europos] Sąjungos teritorijos pagal 12 straipsnyje nustatytas garantijas ir jų laikydamasi.

Tokiais atvejais, antroji valstybė narė, priimdama minėtą sprendimą, pasikonsultuoja su pirmąja valstybe nare.

Priėmusi sprendimą išsiųsti atitinkamą trečiosios šalies pilietį, antroji valstybė narė imasi visų deramų priemonių veiksmingai įgyvendinti tokį sprendimą. Tokiais atvejais antroji valstybė narė pateikia pirmajai valstybei narei reikiamą informaciją, susijusią su sprendimo išsiųsti įgyvendinimu.

<…>

4. Kartu su sprendimu išsiųsti negali būti taikomas ir nuolatinis draudimas apsigyventi [gyventi šalyje] [šio] straipsnio 1 dalies b ir c pastraipose [punktuose] numatytais atvejais.

5. [Šio] straipsnio 2 dalyje nurodyta pareiga priimti asmenį nepažeidžia galimybės ilgalaikiam gyventojui ir jo ar jos šeimos nariams persikelti į trečiąją valstybę narę.“

Direktyva 2008/115/EB

14 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008, p. 98) 2 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, neteisėtai esantiems valstybės narės teritorijoje.“

15 Šios direktyvos 3 straipsnyje „Sąvokų apibrėžtys“ nurodyta:

„Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

<…>

2) „neteisėtas buvimas“ – trečiosios šalies piliečio, kuris, neatitinka arba nebeatitinka <…> nustatytų atvykimo sąlygų ar kitų atvykimo, buvimo ar gyvenimo toje valstybėje narėje sąlygų, buvimas valstybės narės teritorijoje;

3) „grąžinimas“ – trečiosios šalies piliečio grįžimo procesas – savanoriškai vykdant prievolę grįžti arba priverstinai – į:

   – asmens kilmės šalį, arba

   – tranzito šalį pagal Bendrijos ar dvišalius readmisijos susitarimus ar kitas nuostatas, arba

– kitą trečiąją šalį, į kurią atitinkamas trečiosios šalies pilietis savanoriškai nusprendžia grįžti ir į kurią jis būtų priimtas;

4) „sprendimas grąžinti“ – administracinis ar teismo sprendimas ar aktas, kuriuo konstatuojama arba paskelbiama, kad trečiosios šalies piliečio buvimas yra neteisėtas, ir nustatoma ar nurodoma prievolė grįžti;

<…>“

16 Minėtos direktyvos 4 straipsnio „Palankesnės nuostatos“ 2 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva nepažeidžia jokių trečiosios šalies piliečiui galimai palankesnių nuostatų, numatytų Bendrijos *acquis*, susijusioje su imigracija ir prieglobsčiu.“

Suomijos teisė

17 2004 m. balandžio 30 d. *Ulkomaalaislaki (301/2004)* (Įstatymas dėl užsieniečių (301/2004), toliau – Įstatymas dėl užsieniečių) 11 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta, kad užsieniečiui leidžiama atvykti su sąlyga, be kita ko, kad jam nenustatytas draudimas atvykti ir kad jis nelaikomas keliančiu pavojų viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui.

18 Pagal Įstatymo dėl užsieniečių 146 a straipsnį sąvoka „grąžinimas“, kaip ji suprantama pagal šį įstatymą, apibrėžiama kaip išsiuntimo procedūra, kurią vykdant trečiosios šalies pilietis, kuriam buvo neleista atvykti arba kurį buvo nurodyta išsiųsti, išvyksta savo noru arba yra išsiunčiamas į kilmės šalį, į tranzito šalį pagal Sąjungos ar Suomijos ir trečiosios šalies readmisijos sutartį ar kitą susitarimą arba į kitą trečiąją šalį, į kurią atitinkamas trečiosios šalies pilietis savanoriškai nusprendžia grįžti ir į kurią jis būtų priimtas.

19 Pagal minėto įstatymo 148 straipsnio pirmą pastraipą užsienietis gali būti išsiųstas, be kita ko, tuo atveju, jei neatitinka to paties įstatymo 11 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatytų atvykimo į teritoriją sąlygų arba jei remiantis jam paskirta laisvės atėmimo bausme ar kita svarbia priežastimi galima pagrįstai įtarti, kad jis įvykdys nusikalstamą veiką, už kurią Suomijoje gresia laisvės atėmimo bausmė, arba kad jis pakartotinai darys nusikaltimus.

20 Pagal Įstatymo dėl užsieniečių 148 straipsnio antrą pastraipą be leidimo gyventi šalyje atvykęs į teritoriją užsienietis gali būti išsiunčiamas ir tuo atveju, jeigu jo gyvenimui Suomijoje reikalinga viza arba leidimas gyventi šalyje, tačiau dėl jų nebuvo kreiptasi arba jie nebuvo išduoti.

21 Pagal šio įstatymo149 straipsnio ketvirtą pastraipą užsienietis, kuriam Suomijoje buvo išduotas ES ilgalaikio gyventojo leidimas gyventi šalyje, gali būti išsiųstas iš šalies tik tuo atveju, jeigu jis kelia realią ir pakankamai rimtą grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui.

22 Minėto įstatymo 149 b straipsnyje numatyta, kad kitos Europos Sąjungos valstybės narės išduotą galiojantį leidimą gyventi šalyje arba kitą teisę gyventi joje suteikiantį leidimą turintis trečiosios valstybės pilietis, kuris šalyje yra neteisėtai arba kurio prašymas išduoti leidimą gyventi šalyje buvo atmestas, privalo nedelsdamas išvykti į tos kitos valstybės narės teritoriją. Jeigu atitinkamas trečiosios šalies pilietis nevykdo šio įpareigojimo arba jeigu dėl priežasčių, susijusių su viešąja tvarka ar visuomenės saugumu, reikia, kad jis išvyktų nedelsiant, priimamas sprendimas dėl jo išsiuntimo.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

23 Rusijos pilietis EP turi ES ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi šalyje, kurį laikotarpiui nuo 2019 m. liepos 12 d. iki 2024 m. liepos 12 d. išdavė Estijos Respublika ir kuris patvirtina, kad toje valstybėje narėje jis turi ilgalaikio gyventojo statusą. Jis taip pat turi Rusijos pasą, galiojantį iki 2024 m. gruodžio 26 d.

24 2017 m. vasario 9 d. EP buvo pirmą kartą išsiųstas iš Suomijos į Estiją. Sprendime išsiųsti jam buvo nustatytas draudimas dvejus metus atvykti į Suomiją.

25 2017 m. kovo 16 d., paskui 2018 m. lapkričio 26 d. jis buvo vėl išsiųstas iš Suomijos į Estiją. 2018 m. lapkričio 26 d. Tarnyba nustatė jam draudimą atvykti į Suomiją naujam dvejų metų laikotarpiui.

26 Jis buvo ketvirtą kartą išsiųstas iš Suomijos į Estiją, vykdant 2019 m. liepos 8 d. Tarnybos sprendimą, kuriame buvo nustatytas ir draudimas atvykti į Suomiją ketverius metus.

27 Suomijoje EP buvo skirtos piniginės baudos už du Įstatymo dėl užsieniečių pažeidimus, už vairavimą esant sunkiam neblaivumo laipsniui ir vairavimą be vairuotojo pažymėjimo – 80 dienų laisvės atėmimo bausmė, bausmės vykdymą atidedant, ir bauda už draudimo atvykti į šalį pažeidimą. Be to, jis įtariamas padaręs kitas nusikalstamas veikas.

28 Per 2019 m. lapkričio 18 d. posėdį Tarnyboje EP pareiškė, kad nesutinka būti išsiųstas į Rusijos Federaciją, t. y. šalį, su kuria jis turi tik pilietybės ryšį, tačiau sutinka būti išsiųstas į savo gyvenamosios vietos šalį – Estiją, kurioje gyveno beveik visą gyvenimą. Jis nurodė, kad laikinai gyvena Suomijoje ir dirba ten dviejose įmonėse. Anot jo, jis neturi jokių kitų ryšių su Suomija. EP teigimu, jo nepilnametis vaikas gyvena Estijoje su jo buvusia partnere.

29 2019 m. lapkričio 19 d. sprendimu Tarnyba nusprendė išsiųsti EP į jo kilmės šalį, Rusijos Federaciją, motyvuodama, be kita ko, tuo, kad Suomijoje jis kelia grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui (toliau – pagrindinėje byloje nagrinėjamas sprendimas). Šiuo sprendimu jam taip pat buvo nustatytas draudimas atvykti į Šengeno erdvę ketverius metus. Kaip nurodyta minėtame sprendime, EP nėra pateikęs dokumentų, patvirtinančių tariamus jo šeimos ryšius Estijoje, be to, jis neturi leidimo gyventi šalyje, suteikiančio jam teisę dirbti Suomijoje.

30 Tą pačią dieną Tarnyba Estijos valdžios institucijų pasiteiravo, ar jos galėtų apsvarstyti galimybę panaikinti ES ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi šalyje, kurį tos institucijos buvo išdavusios EP.

31 2019 m. gruodžio 9 d. Estijos Respublikai informavus, kad ji neketina panaikinti leidimo gyventi šalyje, Tarnyba iš dalies pakeitė pagrindinėje byloje nagrinėjamą sprendimą ir nustatė, kad draudimas taikomas tik atvykimui į Suomijos teritoriją.

32 Įgyvendinant tą sprendimą, 2020 m. kovo 24 d. EP buvo išsiųstas į Rusiją.

33 Vėliau jis vėl atvyko į Suomijos teritoriją, o 2020 m. rugpjūčio 8 d. ir 2020 m. lapkričio 16 d. buvo išsiųstas iš jos į Estijos Respubliką.

34 *Helsingin hallinto-oikeus* (Helsinkio administracinis teismas, Suomija) sprendimu atmetus EP pateiktą skundą dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo sprendimo, jis dėl tokio teismo sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Korkein hallinto-oikeus* (Vyriausiasis administracinis teismas, Suomija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

35 Tas teismas pažymi, kad atsakydama į jo klausimą Tarnyba, be kita ko, nurodė, jog nagrinėjamu atveju Direktyva 2003/109, visų pirma jos 17 straipsnis ir 22 straipsnio 3 dalis, netaikytina, nes EP negyvena teisėtai Suomijos teritorijoje, kaip to reikalaujama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį. Iš tikrųjų EP buvo uždrausta atvykti į Suomijos teritoriją ir jis nepaprašė išduoti leidimo gyventi Suomijoje po to, kai į ją atvyko turėdamas kitos valstybės narės išduotą ES ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi šalyje.

36 Taigi taikytina Direktyva 2008/115. Kadangi reikalaujama, kad EP nedelsiant išvyktų dėl priežasčių, susijusių su viešąja tvarka ir visuomenės saugumu, sprendimas jį grąžinti buvo priimtas pagal šią direktyvą. Pagal ją tokiu sprendimu grąžinti gali būti siekiama grąžinimo tik į trečiąją šalį, o ne į kitą valstybę narę.

37 Atsižvelgdamas į Tarnybos argumentus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, pirma, kad iš Direktyvos 2003/109 nuostatų negalima vienareikšmiškai nustatyti, kaip reikia aiškinti šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį esant tokiai situacijai, kaip ta, dėl kurios kilo ginčas jo nagrinėjamoje byloje.

38 Iš tiesų, nors EP gyvena Estijoje teisėtai ir turi šios valstybės narės jam suteiktą ilgalaikio gyventojo statusą, situacija dėl gyvenimo Suomijoje yra kitokia, nes jis nėra paprašęs leidimo gyventi šioje valstybėje narėje pagal Direktyvos 2003/109 III skyriaus nuostatas, be to, jam buvo uždrausta atvykti į Suomijos teritoriją.

39 Antra, tas teismas mano, kad Įstatyme dėl užsieniečių nėra nuostatų, kuriomis Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalis būtų aiškiai perkelta į nacionalinę teisę, kiek tai susiję su trečiosios šalies piliečio, kuriam kita valstybė narė yra išdavusi ES ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi šalyje, išsiuntimu iš Sąjungos teritorijos.

40 Pagal Įstatymo dėl užsieniečių 149 straipsnio ketvirtos pastraipos formuluotę šis straipsnis taikomas tik užsieniečiui, kuriam toks leidimas gyventi šalyje buvo išduotas Suomijoje.

41 Taigi kyla klausimas, ar Direktyvos 2003/109 12 straipsnio 1 ir 3 dalys ir 22 straipsnio 3 dalis yra besąlyginės ir pakankamai tikslios, kalbant apie jų turinį, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kad trečiosios šalies pilietis galėtų jomis remtis prieš valstybę narę.

42 Šiomis aplinkybėmis *Korkein hallinto-oikeus* (Aukščiausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar asmens, kuris atvyko į valstybės narės teritoriją galiojant jam nustatytam draudimui atvykti, kurio buvimas šioje valstybėje narėje pagal nacionalinę teisę atitinkamai buvo neteisėtas ir kuris nepateikė prašymo išduoti leidimą gyventi toje valstybėje narėje, išsiuntimui iš Europos Sąjungos teritorijos taikoma Direktyva 2003/109, jei kitoje valstybėje narėje šiam trečiosios valstybės piliečiui buvo išduotas ilgalaikis leidimas gyventi šalyje?

Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

2. Ar Direktyvos 2003/109/EB 12 straipsnio 1 ir 3 dalys ir 22 straipsnio 3 dalis dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, atsižvelgiant į šių nuostatų turinį, yra tokios besąlyginės ir pakankamai tikslios, kad trečiosios šalies pilietis galėtų jomis remtis prieš valstybę narę?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

43 Pateikdamas pirmąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo, pagal šią nuostatą numatyta trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, turi būti taikoma, kai antroji valstybė narė, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio d punktą, priima sprendimą išsiųsti tokį trečiosios šalies pilietį iš Sąjungos teritorijos dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių, jeigu jis, pirma, gyvena šios valstybės narės teritorijoje pažeisdamas draudimą į ją atvykti ir, antra, nėra pateikęs šios valstybės narės kompetentingoms institucijoms prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje pagal minėtos direktyvos III skyriaus nuostatas.

44 Iš pradžių reikia priminti, kad, pirma, teisė gyventi „antrojoje valstybėje narėje“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2003/109 2 straipsnio d punktą, yra išvestinė teisė, susijusi su ilgalaikio gyventojo statusu „pirmojoje valstybėje narėje“, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio c punktą (šiuo klausimu žr. 2023 m. birželio 29 d. Sprendimo *Stadt Frankfurt am Main ir Stadt Offenbach am Main (Leidimo gyventi antrojoje valstybėje narėje pratęsimas)*, C-829/21 ir C-129/22, EU:C:2023:525, 44 punktą).

45 Paskui svarbu pažymėti, kad, kaip nurodyta Direktyvos 2003/109 16 konstatuojamojoje dalyje, ilgalaikiams gyventojams turėtų būti taikomos „sustiprintos apsaugos nuo išsiuntimo priemonės“, grindžiamos Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijoje nustatytais kriterijais.

46 Be to, kaip prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme teigė Tarnyba, kadangi nagrinėjamu atveju EP iš tikrųjų buvo uždrausta atvykti į Suomijos teritoriją ir jis nepaprašė išduoti leidimo gyventi Suomijoje po to, kai atvyko ten turėdamas kitos valstybės narės išduotą ES ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi šalyje, pagal Suomijos teisę toje teritorijoje jis gyveno neteisėtai.

47 Vis dėlto atsižvelgiant į tai negalima daryti išvados, kad nagrinėjamu atveju Direktyva 2003/109 netaikytina dėl to, kad atitinkamas trečiosios šalies pilietis valstybės narės teritorijoje negyvena teisėtai, kaip to reikalaujama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį, ir kad dėl šios priežasties jis nepatenka į jos taikymo sritį.

48 Iš tiesų, kadangi atitinkamas trečiosios šalies pilietis turi ilgalaikio gyventojo statusą Estijos Respublikoje, jis turi teisę gyventi „valstybėje narėje“, kaip tai suprantama pagal šio 3 straipsnio 1 dalį, t. y. Estijoje.

49 Galiausiai, kaip savo išvados 37–39 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, trečiosios šalies piliečio, kuris yra ilgalaikis gyventojas, pavyzdžiui, nagrinėjamo pagrindinėje byloje, išsiuntimas iš Sąjungos teritorijos patenka į Direktyvos 2003/109, o ne į Direktyvos 2008/115 taikymo sritį.

50 Kadangi Direktyvos 2003/109 nuostatos, numatančios sustiprintą trečiųjų šalių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, apsaugą nuo išsiuntimo, neabejotinai yra „palankesnės“ tokiems trečiųjų šalių piliečiams nei Direktyvoje 2008/115 numatytos nuostatos dėl išsiuntimo, pagal

Direktyvos 2008/115 4 straipsnio 2 dalį būtent šios pirmosios nuostatos taikomos trečiosios šalies piliečio, kuris yra ilgalaikis gyventojas, pavyzdžiui, nagrinėjamo pagrindinėje byloje, išsiuntimui iš Sąjungos teritorijos.

51 Atsižvelgiant į šias pirmines pastabas reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus, taip pat paskirtį (šiuo klausimu žr. 2023 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Diplomatinė kortelė)*, C-568/21, EU:C:2023:683, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

52 Dėl Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalies formuluotės visų pirma pažymėtina, kad iš jos matyti, jog pagal šią nuostatą antrajai valstybei narei taikomos keturios sąlygos, kai ji ketina priimti sprendimą išsiųsti iš Sąjungos teritorijos trečiosios šalies pilietį, turintį ilgalaikio gyventojo statusą kitoje valstybėje narėje.

53 Pirma, šis trečiosios šalies pilietis neturi būti įgijęs ilgalaikio gyventojo statuso antrojoje valstybėje narėje. Iš tiesų, jeigu jis turėtų šį statusą toje valstybėje narėje, būtų taikomos Direktyvos 2003/109 II skyriaus nuostatos, be kita ko, kiek tai susiję su išsiuntimu iš šalies. Antra, ta valstybė narė privalo laikytis „[šios direktyvos 12 straipsnio ir jame nustatytų garantijų]“. Trečia, toks sprendimas išsiųsti iš šalies gali būti priimtas tik remiantis „svariais viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais“. Galiausiai, ketvirta, priimdama tokį sprendimą išsiųsti antroji valstybė narė turi konsultuotis su pirmąja valstybe nare ir imtis visų priemonių, būtinų veiksmingam šio sprendimo įgyvendinimui, ir pateikti pirmajai valstybei narei atitinkamą informaciją apie šį įgyvendinimą.

54 Reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalies formuluote negalima pagrįsti tokio šios nuostatos aiškinimo, pagal kurį joje numatyta sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo netaikoma, kai trečiosios šalies pilietis, turintis ilgalaikio gyventojo statusą pirmojoje valstybėje narėje, gyvena antrosios valstybės narės teritorijoje pažeisdamas draudimą atvykti į šalį ir šios valstybės narės kompetentingoms institucijoms nėra pateikęs prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje pagal šios direktyvos III skyriaus nuostatas.

55 Šiuo klausimu pažymėtina, kad remiantis Direktyvos 2003/109 22 straipsnio pavadinimu „Leidimo gyventi panaikinimas ir pareiga priimti asmenį atgal“ ir 22 straipsnio 1 dalyje padaryta nuoroda į antrosios valstybės narės teisę atsisakyti atnaujinti arba panaikinti pagal šios direktyvos III skyriaus nuostatas išduotą leidimą gyventi šalyje galima būtų manyti, kad šis 22 straipsnis susijęs tik su situacija, kai toks leidimas gyventi šalyje panaikinamas arba neatnaujinamas.

56 Reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalies formuluotėje nėra nuorodos į leidimo gyventi antrojoje valstybėje narėje gavimą ir kad ji yra pakankamai plati, kad apimtų tokią situaciją, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai antroji valstybė narė priima sprendimą išsiųsti iš Sąjungos teritorijos trečiosios šalies pilietį, kuris yra ilgalaikis gyventojas, nors šis trečiosios šalies pilietis nėra pateikęs prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje pagal šios direktyvos III skyriaus nuostatas, taigi neturi tokio leidimo gyventi šalyje.

57 Be to, dėl Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalies konteksto reikia pažymėti, kad ši nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į sustiprintos apsaugos nuo išsiuntimo, kuri pagal šį 22 straipsnį taikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, sistemą.

58 Šią sustiprintos apsaugos sistemą pirmiausia sudaro Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 1 dalis, kurioje numatytos taisyklės, be kita ko, susijusios su trečiosios šalies piliečio, turinčio ilgalaikio gyventojo statusą, išsiuntimu iš antrosios valstybės narės teritorijos dėl joje išvardytų priežasčių.

59 Be to, ją sudaro šios direktyvos 22 straipsnio 3 dalis, kurioje, kaip pažymėta šio sprendimo 52 ir 53 punktuose, nustatytos keturios sąlygos, dėl kurių, jeigu jos įvykdytos, šiai valstybei narei leidžiama priimti sprendimą išsiųsti tokį trečiosios šalies pilietį iš Sąjungos teritorijos.

60 Galiausiai minėta sustiprintos apsaugos sistema apima horizontaliąsias nuostatas, būtent, pirma, minėtos direktyvos 22 straipsnio 2 ir 5 dalis, pagal kurias antroji valstybė narė tuo atveju, kai atitinkamas ilgalaikis gyventojas ir jo šeimos nariai išsiunčiami iš šalies, įpareigoja pirmąją valstybę narę priimti juos „nedelsiant ir be jokių formalumų“, kartu leidžiant jiems persikelti į „trečiąją valstybę narę“, ir, antra, tos pačios direktyvos 22 straipsnio 4 dalį, pagal kurią kartu su 22 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytais sprendimais išsiųsti draudžiama taikyti „nuolatinį draudimą gyventi [šalyje]“.

61 Tiesa, kaip pažymėta šio sprendimo 54 punkte, Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalies formuluote negalima pagrįsti aiškinimo, kad pagal ją numatyta sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo netaikoma tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje. Vis dėlto to negalima pasakyti apie šios direktyvos 22 straipsnio 1 dalies b ir c punktų formuluotę, nes pagal ją šios dvi aplinkybės aiškiai nurodytos kaip priežastys, pateisinančios sprendimo išsiųsti tokį trečiosios šalies pilietį iš minėtos valstybės narės teritorijos priėmimą.

62 Iš tiesų, pirma, pagal Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 1 dalies b punktą, kiek jis susijęs, be kita ko, su šios direktyvos 15 straipsnyje numatytų sąlygų pažeidimu, leidžiama priimti tokį sprendimą išsiųsti, kai neįvykdyta šio 15 straipsnio 1 dalyje numatyta pareiga, t. y. trečiosios šalies piliečiui, kuris yra ilgalaikis gyventojas, nustatyta pareiga pateikti antrosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje kuo greičiau ir ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo atvykimo į šios valstybės narės teritoriją.

63 Antra, Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 1 dalies c punktas, kiek jame daroma nuoroda į situaciją, kai trečiosios šalies pilietis antrojoje valstybėje narėje „gyvena neteisėtai“, o tai yra priežastis, leidžianti pateisinti šios valstybės narės sprendimą išsiųsti šį trečiosios šalies pilietį iš jos teritorijos, apima situaciją, kai šioje teritorijoje gyvenama pažeidžiant draudimą atvykti į ją.

64 Be to, Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 1 dalyje padaryta aiški nuoroda į šias dvi 22 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytas aplinkybes kaip priežastis, galinčias pateisinti sprendimo išsiųsti trečiosios šalies pilietį, kuris yra ilgalaikis gyventojas, iš antrosios valstybės narės teritorijos priėmimą, patvirtina išvadą, kuri jau padaryta remiantis šios direktyvos 22 straipsnio 3 dalies formuluote, kad dėl šių aplinkybių pastaroji nuostata netampa netaikytina.

65 Konkrečiai dėl priežasties, susijusios su tuo, kad, pažeisdamas Direktyvos 2003/109 15 straipsnio 1 dalį, ilgalaikis gyventojas antrosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms nepateikė prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje, reikia pažymėti, kad, kaip jau buvo nurodyta šio sprendimo 55 punkte, remiantis direktyvos 22 straipsnio 1 dalyje pavartotais žodžiais, t. y. pastarojoje nuostatoje padaryta nuoroda į šios valstybės narės galimybę atsisakyti atnaujinti arba panaikinti pagal minėtos direktyvos III skyriaus nuostatas išduotą leidimą gyventi šalyje, iš tikrųjų būtų galima manyti, kad 22 straipsnio 1 dalis susijusi tik su situacija, kai toks leidimas panaikinamas arba neatnaujinamas.

66 Vis dėlto minėtoje 22 straipsnio 1 dalyje aiškiai numatytos ne tik priemonės, kuriomis antroji valstybė narė neatnaujina pagal šio III skyriaus nuostatas išduoto leidimo gyventi šalyje ar jį panaikina, bet ir kitos priemonės, pavyzdžiui, sprendimai išsiųsti iš tos valstybės narės teritorijos.

67 Šios įvairios kontekstinės aplinkybės patvirtina išvadą, jau padarytą išnagrinėjus Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalies formuluotę, kad šioje nuostatoje numatytos sustiprintos apsaugos nuo išsiuntimo iš Sąjungos teritorijos taikymo galimybė neatmetama dėl to, kad atitinkamas asmuo gyvena antrosios valstybės narės teritorijoje, nors jam nustatytas draudimas atvykti į šią teritoriją, ir per nustatytą terminą šios valstybės narės kompetentingoms institucijoms nepateikė prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje pagal šios direktyvos III skyriaus nuostatas.

68 Galiausiai tokį pažodinį ir kontekstinį Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalies aiškinimą taip pat patvirtina šios nuostatos tikslas.

69 Iš tiesų toks aiškinimas, kiek juo atitinkamos Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 1 ir 3 dalių taikymo sritys atskiriamos atsižvelgiant į tai, ar kalbama apie išsiuntimą iš antrosios valstybės narės teritorijos, ar apie išsiuntimą iš Sąjungos teritorijos ir iš to išplaukiančią skirtingą sustiprintą apsaugą nuo išsiuntimo, leidžia išvengti spragų „sustiprintos apsaugos nuo išsiuntimo“, kurią siekiama užtikrinti pagal šios direktyvos 22 straipsnį (tai matyti iš direktyvos 16 konstatuojamosios dalies), sistemoje, taigi ir užtikrinti šios sistemos veiksmingumą.

70 Taigi toks aiškinimas užtikrina, kad minėta sustiprintos apsaugos sistema bus taikoma trečiosios šalies piliečiui, net jeigu jis gyvena antrosios valstybės narės teritorijoje pažeisdamas draudimą atvykti į šią teritoriją ir šios valstybės narės kompetentingoms institucijoms nėra pateikęs prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje pagal minėtos direktyvos III skyriaus nuostatas.

71 Atsižvelgiant į visą tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo, numatyta pagal šią nuostatą trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, turi būti taikoma, kai antroji valstybė narė, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio d punktą, priima sprendimą išsiųsti tokį trečiosios šalies pilietį iš Sąjungos teritorijos dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių, jeigu jis, pirma, gyvena šios valstybės narės teritorijoje pažeisdamas draudimą atvykti į šią teritoriją ir, antra, nėra pateikęs šios valstybės narės kompetentingoms institucijoms prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje pagal minėtos direktyvos III skyriaus nuostatas.

Dėl antrojo klausimo

72 Pateikdamas antrąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/109 12 straipsnio 3 dalis ir 22 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas trečiosios šalies piliečiui, kuris yra ilgalaikis gyventojas, leidžiama remtis šiomis nuostatomis prieš antrąją valstybę narę, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio d punktą, kai ši ketina priimti sprendimą išsiųsti šį trečiosios šalies pilietį iš Sąjungos teritorijos dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių.

73 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją visais atvejais, kai paaiškėja, jog direktyvos nuostatos savo turiniu yra besąlyginės ir pakankamai tikslios, asmenys gali jomis remtis prieš valstybę, jei ši per nustatytą terminą neperkėlė direktyvos į nacionalinę teisę arba ją

perkėlė netinkamai (2023 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Džinozos savivaldybė)*, C-348/22, EU:C:2023:301, 62 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

74 Teisingumo Teismas patikslino, kad Sąjungos teisės nuostata yra, pirma, besąlyginė, kai joje nustatomas su jokia sąlyga nesiejamas įpareigojimas, kurį įgyvendinant ar kurio poveikiui atsirasti nereikia priimti jokio kito Sąjungos institucijų ar valstybių narių akto, išskyrus aktą, kuriuo šis įpareigojimas perkeliamas į nacionalinę teisę, ir, antra, pakankamai tiksli, kad asmuo galėtų ja remtis, o teismas – taikyti, kai joje įpareigojimas suformuluotas nedviprasmiškai (2023 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Džinozos savivaldybė)*, C-348/22, EU:C:2023:301, 63 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

75 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Direktyvos 2003/109 12 straipsnio 3 dalis ir 22 straipsnio 3 dalis nebuvo aiškiai perkeltos į Suomijos teisę.

76 Vis dėlto atsižvelgiant į šio sprendimo 73 ir 74 punktuose primintą jurisprudenciją reikia konstatuoti, kad šios nuostatos gali turėti atitinkamiems trečiųjų šalių piliečiams naudingą tiesioginį poveikį. Iš tiesų minėtos nuostatos yra besąlyginės ir pakankamai tikslios, nes jose nėra numatyta sąlygų ir būtinybės imtis papildomų priemonių, bet pagal jas antroji valstybė narė, priimdama sprendimą dėl trečiosios šalies piliečio, kuris yra ilgalaikis gyventojas, išsiuntimo iš Sąjungos teritorijos dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių, nedviprasmiškai įpareigojama užtikrinti, kad būtų laikomasi įvairių sąlygų ir garantijų, tose pačiose nuostatose numatytų tokio trečiosios šalies piliečio naudai ir atitinkančių Direktyva 2003/109 siekiamą sustiprintos apsaugos nuo išsiuntimo tikslą.

77 Tas pats pasakytina ir apie Direktyvos 2003/109 22 straipsnio 3 dalį, kurioje, kaip priminta šio sprendimo 52 ir 53 punktuose, iš esmės nustatytos keturios konkrečios sąlygos antrajai valstybei narei, priimančiai sprendimą išsiųsti iš Sąjungos teritorijos trečiosios šalies pilietį, kuris yra ilgalaikis gyventojas, ir apie šios direktyvos 12 straipsnio 3 dalį, nes pastarojoje nuostatoje išvardyti keturi elementai, kurie pagal 22 straipsnio 3 dalį kvalifikuojami kaip „garantijos“ ir į kuriuos atitinkamos valstybės narės turi atsižvelgti priimdamos tokį sprendimą išsiųsti iš šalies, t. y. gyvenimo jų teritorijoje trukmė, atitinkamo asmens amžius, pasekmės jam ir jo šeimos nariams, taip pat ryšiai su gyvenamąja šalimi arba ryšių su kilmės šalimi nebuvimas.

78 Kadangi įvairios šios sąlygos ir garantijos yra nustatytos nuostatose, kurios, atsižvelgiant į jų turinį, turi būti laikomos besąlyginėmis ir pakankamai tiksliomis, darytina išvada, kad pagal šio sprendimo 73 punkte primintoje jurisprudencijoje įtvirtintą principą asmenys gali jomis remtis prieš valstybę narę.

79 Atsižvelgiant į visą tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2003/109 12 straipsnio 3 dalis ir 22 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas trečiosios šalies piliečiui, kuris yra ilgalaikis gyventojas, leidžiama remtis šiomis nuostatomis prieš antrąją valstybę narę, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio d punktą, kai ši ketina priimti sprendimą išsiųsti šį trečiosios šalies pilietį iš Sąjungos teritorijos dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

80 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, iš dalies pakeistos 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/51/ES, 22 straipsnio 3 dalis**

   turi būti aiškinama taip:

   sustiprinta apsauga nuo išsiuntimo, numatyta pagal šią nuostatą trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, turi būti taikoma, kai antroji valstybė narė, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio d punktą, priima sprendimą išsiųsti tokį trečiosios šalies pilietį iš Europos Sąjungos teritorijos dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių, jei, pirma, gyvena šios valstybės narės teritorijoje pažeisdamas draudimą atvykti į šią teritoriją ir, antra, nėra pateikęs šios valstybės narės kompetentingoms institucijoms prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje pagal minėtos direktyvos III skyriaus nuostatas.

2. **Direktyvos 2003/109, iš dalies pakeistos Direktyva 2011/51, 12 straipsnio 3 dalis ir 22 straipsnio 3 dalis**

   turi būti aiškinamos taip:

   pagal jas trečiosios šalies piliečiui, kuris yra ilgalaikis gyventojas, leidžiama remtis šiomis nuostatomis prieš antrąją valstybę narę, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio d punktą, kai ši ketina priimti sprendimą išsiųsti šį trečiosios šalies pilietį iš Europos Sąjungos teritorijos dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių.

Parašai.